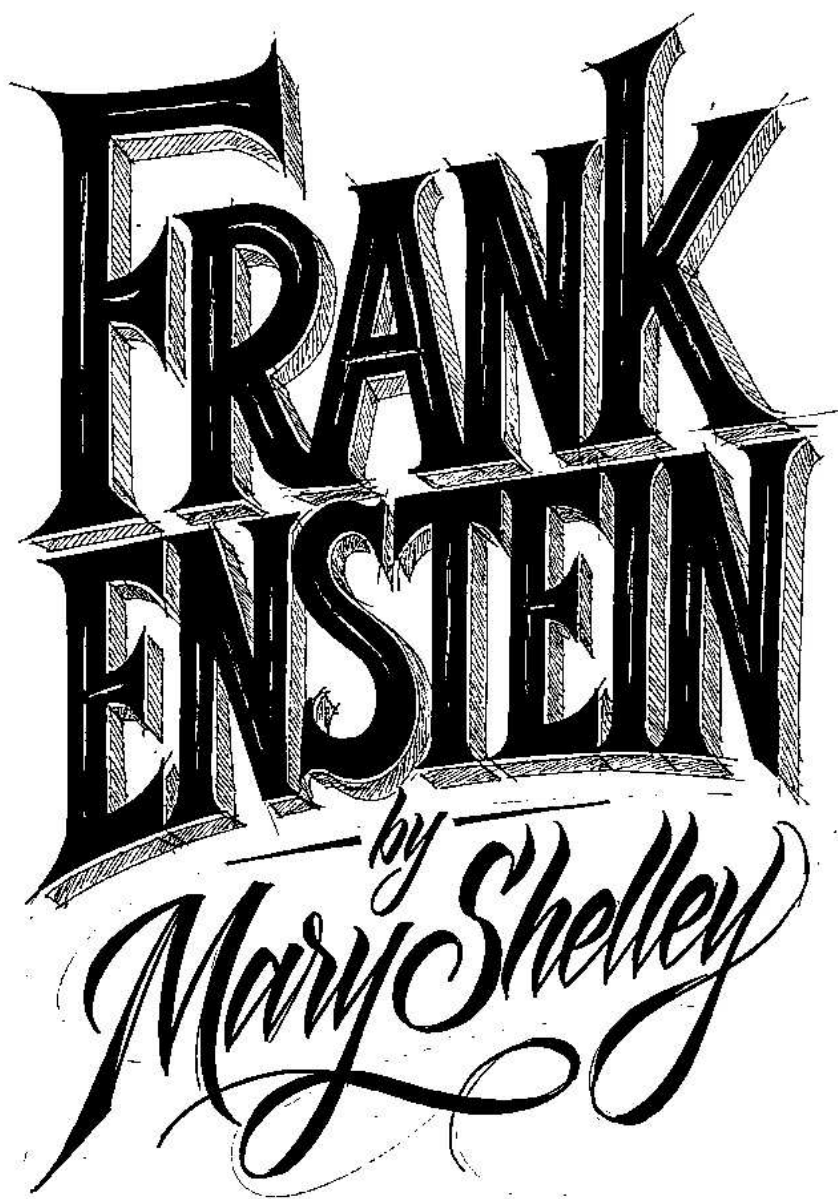

FRANKENSTEIN

by Mary Shelley

Frankenstein
Mary Wollstonecraft (Godwin) Shelley

Inhoudsopgave

Brief 1.....	6
Brief 2.....	9
Brief 3.....	12
Brief 4.....	13
Hoofdstuk 1.....	19
Hoofdstuk 2.....	23
Hoofdstuk 3.....	28
Hoofdstuk 4.....	34
Hoofdstuk 5.....	39
Hoofdstuk 6.....	44
Hoofdstuk 7.....	49
Hoofdstuk 8.....	57
Hoofdstuk 9.....	63
Hoofdstuk 10.....	67
Hoofdstuk 11.....	72
Hoofdstuk 12.....	78
Hoofdstuk 13.....	82
Hoofdstuk 14.....	87
Hoofdstuk 15.....	91
Hoofdstuk 16.....	98
Hoofdstuk 17.....	105
Hoofdstuk 18.....	109
Hoofdstuk 19.....	115
Hoofdstuk 20.....	120
Hoofdstuk 21.....	127
Hoofdstuk 22.....	135
Hoofdstuk 23.....	142
Hoofdstuk 24.....	148

Over de auteur: Mary Shelley

Mary Shelley (1797-1851) was een baanbrekende Engelse romanschrijfster die het meest bekend is om haar baanbrekende werk *Frankenstein* of de moderne Prometheus. Ze werd geboren als Mary Wollstonecraft Godwin en was de dochter van twee vooraanstaande intellectuelen: Mary Wollstonecraft, een pionier in de verdediging van vrouwenrechten, en William Godwin, een politiek filosoof. Shelley groeide op in een omgeving die rijk was aan literair en filosofisch debat en werd al op jonge leeftijd beïnvloed door de radicale ideeën van haar ouders en de creatieve kringen waarin zij verkeerden.

Op 16-jarige leeftijd verloofde Mary zich met de romantische dichter Percy Bysshe Shelley, met wie ze een gepassioneerd en soms tumultueus leven deelde. In de zomer van 1816, vaak bekend als het 'Jaar zonder zomer' vanwege de vulkaanuitbarsting van Mount Tambora, kwamen Mary, Percy, Lord Byron en andere literaire figuren samen bij het Meer van Genève in Zwitserland. Het was daar, geïnspireerd door een spookverhalenwedstrijd voorgesteld door Byron en een reeks debatten over wetenschap en het bovennatuurlijke, dat Mary het idee opvatte voor '*Frankenstein*'.

Naast '*Frankenstein*' schreef Mary Shelley nog verschillende andere romans, waaronder '*Valperga*' (1823), '*The Last Man*' (1826), een visionaire post-apocalyptische roman, en '*Lodore*' (1835), naast talloze korte verhalen, essays en biografieën. Hoewel haar andere werken niet hetzelfde niveau van erkenning bereikten als '*Frankenstein*', getuigen ze van haar veelzijdigheid als schrijfster en haar diepe betrokkenheid bij de sociale en politieke kwesties van haar tijd.

In de laatste jaren van haar leven concentreerde Mary Shelley zich op het promoten en behouden van de poëtische nalatenschap van haar man na zijn vroegtijdige dood in 1822. Ondanks de tragedies en persoonlijke uitdagingen waarmee ze werd geconfronteerd, zoals het verlies van een aantal van haar kinderen en financiële problemen, bleef Mary tot haar dood in 1851 schrijven en intellectuele activiteiten ontplooiën.

Mary Shelley's invloed reikt veel verder dan haar eigen leven. Haar verkenning van de menselijke conditie, ethische kwesties en de grenzen van wetenschappelijk onderzoek in *Frankenstein* vestigde haar als een fundamentele figuur in de genres van gotische literatuur en sciencefiction. Vandaag de dag blijft haar werk inspireren en aanzetten tot nadenken, waardoor ze een van de belangrijkste literaire figuren van de 19e eeuw is.

Over het werk: Frankenstein

"Frankenstein of de moderne Prometheus, voor het eerst gepubliceerd in 1818, is een baanbrekende roman van Mary Shelley die is uitgegroeid tot een van de meest iconische werken van de gotische literatuur en science fiction. De roman werd geschreven toen Shelley nog maar 18 jaar oud was en verkent diepgaande thema's als schepping, ambitie en de ethische grenzen van wetenschappelijk onderzoek.

Het verhaal volgt Victor Frankenstein, een jonge wetenschapper die gedreven wordt door een onverzadigbaar verlangen om de geheimen van het leven zelf te ontsluiten. Door zijn experimenten slaagt Victor erin een wezen te animeren dat is opgebouwd uit delen van lijken. Geschokt door zijn eigen creatie en de monsterlijke verschijning van zijn "zoon", laat Frankenstein het schepsel in de steek, wat leidt tot een tragische reeks gebeurtenissen die de aard van de mensheid, de moraliteit van wetenschappelijk werk en de verantwoordelijkheden van een schepper ten opzichte van zijn schepping in twijfel trekken.

"Frankenstein" verkent de complexiteit van menselijke emoties en moraliteit en combineert elementen van horror en romantiek om de perceptie van de lezer over wat het betekent om mens te zijn uit te dagen. Is het het monster dat echt monsterlijk is, of de wetenschapper die voor God heeft durven spelen? De roman onderzoekt deze vragen in een aangrijpend verhaal dat vandaag de dag, meer dan 200 jaar na publicatie, nog steeds lezers aanspreekt.

"Frankenstein" is niet alleen een verhaal over horror en sciencefiction, maar ook een diepgaande meditatie over isolatie, de gevolgen van blinde ambitie en het nastreven van kennis ten koste van alles. Het blijft een tijdloze klassieker die onze diepste angsten en aspiraties aanspreekt en lezers dwingt na te denken over de ethische grenzen van de wetenschap en de complexiteit van de menselijke natuur.

Brief 1

Aan Mrs Saville, Engeland.

Petersburg, 11 december 17-.

U zult blij zijn te horen dat er geen ramp is gebeurd bij de start van de onderneming die u zo onheilspellend vond. Ik ben hier gisteren aangekomen en mijn eerste taak is mijn lieve zus te verzekeren van mijn welzijn en van mijn groeiend vertrouwen in het succes van mijn onderneming.

Ik ben al heel ver ten noorden van Londen en terwijl ik door de straten van Sint Petersburg loop, voel ik een koude noordenwind over mijn wangen strelen, die mijn zenuwen op scherp zet en me vervult met vreugde. Begrijp je dit gevoel? Deze bries, die afkomstig is uit de streken waar ik naartoe ga, geeft me een glimp van deze ijzige klimaten. Gedreven door deze wind van belofte worden mijn dromen vuriger en levendiger. Tevergeefs probeer ik mezelf ervan te overtuigen dat de Pool de plaats is van vorst en verlatenheid; mijn verbeelding ziet haar altijd als de streek van schoonheid en wellust. Daar, Margaret, is de zon altijd zichtbaar, haar brede schijf langs de horizon en een eeuwigdurende pracht verspreidend. Daar, met jouw toestemming, mijn zus, zal ik vertrouwen op de navigators die mij zijn voorgegaan, sneeuw en vorst zijn verbannen; en, varend op een kalme zee, kunnen we worden vervoerd naar een land dat in wonder en schoonheid alle gebieden overtreft die tot nu toe zijn ontdekt op de bewoonbare wereldbol. De voortbrengselen en kenmerken ervan kunnen ongekend zijn, net als ongetwijfeld de verschijnselen van hemellichamen in deze onbekende eenzaamheid. Waar kunnen we niet op hopen in een land van eeuwig licht? Daar kan ik de wonderbaarlijke kracht ontdekken die de pijl aantrekt en duizend hemelobservaties regulariseren die alleen deze reis nodig hebben om hun schijnbare excentriciteiten voor altijd coherent te maken. Ik zal mijn brandende nieuwsgierigheid bevredigen door een deel van de wereld te ontdekken dat ik nog nooit eerder heb bezocht, en misschien zal ik een land betreden dat nog nooit door mensen is betreden. Dit zijn mijn drijfveren en ze zijn genoeg om elke angst voor gevaar of de dood te overwinnen en me ertoe te brengen deze zware reis te ondernemen met de vreugde die een kind voelt als hij met zijn vakantiegenoten in een bootje stapt voor een ontdekkingsstocht op zijn eigen rivier. Maar stel dat al deze vermoedens onjuist zijn, dan kan het onschatbare voordeel dat ik de hele mensheid tot in de laatste generatie zal brengen, niet ontkend worden, door het ontdekken van een doorgang nabij de pool naar die landen, waar nu zoveel maanden voor nodig zijn; of door het ontdekken van het geheim van de magneet, wat, indien mogelijk, alleen bereikt kan worden door een onderneming als de mijne.

Deze overpeinzingen hebben de onrust verdreven waarmee ik mijn brief begon, en ik voel dat mijn hart zich vult met een enthousiasme dat me naar de hemel tilt, omdat niets zoveel bijdraagt aan het kalmeren van de geest als een vast doel, een punt waarop de ziel haar intellectuele blik kan richten. Deze expeditie was de favoriete droom van mijn vroege jaren. Ik las met enthousiasme de verslagen van de verschillende expedities die ondernomen werden met het doel om de noordelijke Stille Oceaan te bereiken door de zeeën rond de Pool over te steken. Je herinnert je misschien wel dat een geschiedenis van alle expedities die werden ondernomen om ontdekkingen te doen, de hele bibliotheek van onze goede oom Thomas besloeg. Ik had een verwaarloosde opvoeding, maar ik had een passie voor lezen. Deze boeken waren dag en nacht mijn studie en mijn vertrouwde ermee deed de spijt toenemen die ik als kind had gevoeld toen ik hoorde dat de laatste wens van mijn vader mijn oom had verboden om mij aan een zeemansleven te laten beginnen.

Deze visioenen werden verdreven toen ik voor het eerst de dichters las wiens uitingen mijn ziel in vervoering brachten en haar naar de hemel verhieven. Ik werd ook dichter en woonde een jaar lang in een paradijs dat ik zelf had geschapen; ik stelde me voor dat ik ook een plekje kon krijgen in de tempel waar de namen van Homerus en Shakespeare zijn gewijd. Je kent mijn mislukking en mijn teleurstelling. Maar juist op dat moment erfde ik het fortuin van mijn neef, en mijn gedachten keerden af van de weg die ze eerder waren ingeslagen.

Zes jaar zijn voorbij gegaan sinds ik besloot om met mijn huidige bedrijf te beginnen. Ik herinner me nog steeds het moment waarop ik me aan deze geweldige onderneming wijdde. Ik begon met mijn lichaam te laten wennen aan de moeilijkheden. Ik vergezelde de walvisvaarders op verschillende expedities naar de Noordzee; ik verdroeg kou, honger, dorst en slaapgebrek; ik werkte overdag vaak harder dan gewone zeelieden en wijdde mijn nachten aan de studie van wiskunde, medische theorie en die takken van de fysica waar een avonturier op zee het grootste praktische voordeel uit kon halen. Twee keer was ik aangesteld als onderofficier op een Groenlandse walvisvaarder en ik deed mijn plicht op bewonderenswaardige wijze. Ik moet toegeven dat ik een beetje trots was toen mijn kapitein me de tweede rang op het schip aanbood en me met de grootste ernst smeekte om te blijven, omdat hij mijn diensten als zeer waardevol beschouwde.

En nu, lieve Margaret, verdien ik het niet om een groots doel te vervullen? Mijn leven had doorgebracht kunnen worden in comfort en luxe, maar ik gaf de voorkeur aan glorie boven alle attracties die rijkdom op mijn pad heeft gebracht. Oh, laat een bemoedigende stem bevestigend antwoorden! Mijn waarde en vastberadenheid zijn stevig, maar mijn hoop fluctueert en mijn geest is vaak laag. Ik sta op het punt om aan een lange en zware reis te beginnen, waarvan de onvoorziene gebeurtenissen al mijn kracht zullen vergen: er wordt niet alleen van

mij gevraagd om de geest van anderen op te beuren, maar soms ook om die van mezelf te versterken als die van hen hapert.

Het is de beste tijd om te reizen in Rusland. Ze vliegen snel over de sneeuw op hun sleeën; de beweging is aangenaam en, naar mijn mening, veel aangenamer dan die van een Engelse bus. Het is niet te koud als je je in vellen hult, een outfit die ik al heb aangenomen, want er is een groot verschil tussen lopen op het dek en urenlang stilzitten, wanneer geen enkele oefening het bevrozen van het bloed in je aderen zal stoppen. Ik heb niet de ambitie om mijn leven te verliezen op de postroute tussen Sint Petersburg en Arkhangelsk.

Petersburg en Arkhangelsk. Ik vertrek over veertien dagen of drie weken naar die laatste stad en het is mijn bedoeling om daar een boot te huren, wat gemakkelijk kan door de verzekering van de eigenaar te betalen, en om zoveel matrozen in te huren als ik nodig acht onder degenen die gewend zijn aan de walvisvaart. Ik ben niet van plan om voor juni te vertrekken en wanneer kom ik terug? Ach, lieve zus, hoe kan ik die vraag beantwoorden? Als ik slaag, zal het vele, vele maanden, misschien jaren duren voordat we elkaar weer zien. Als ik faal, zul je me snel weer zien, of nooit.

Vaarwel, mijn lieve, voortreffelijke Margaret. Moge de hemel zijn zegeningen over jou laten neerdalen en mij sparen, zodat ik keer op keer kan getuigen van mijn dankbaarheid voor al je liefde en vriendelijkheid.

Je liefhebbende broer,

R. Walton

Brief 2

Aan Mrs Saville, Engeland.

Archangel, 28 maart 17.

Hoe langzaam gaat de tijd hier voorbij, terwijl ik omringd ben door vorst en sneeuw! Er is echter een tweede fase van mijn onderneming aan de gang. Ik heb een schip gecharterd en ben bezig mijn matrozen te verzamelen; degenen die ik al in dienst heb genomen lijken mannen te zijn in wie ik vertrouwen kan hebben en die zeker onverschrokken dapperheid bezitten.

Maar ik heb een verlangen dat ik nog niet heb kunnen bevredigen, en de afwezigheid van het object dat ik nu als een zeer ernstig kwaad ervaar, ik heb geen vrienden, Margaret: als ik straal van het enthousiasme van succes, zal er niemand zijn om mijn vreugde te delen; als teleurstelling me overweldigt, zal niemand zich inspannen om me te steunen in ontmoediging. Ik moet mijn gedachten aan het papier toevertrouwen, dat is waar, maar het is een armzalig middel om gevoelens over te brengen. Ik verlang naar het gezelschap van een man die medelijden met me kan hebben, wiens ogen de mijne zullen ontmoeten. Misschien vind je me romantisch, lieve zus, maar ik voel bitter het gemis van een vriend. Ik heb niemand in mijn buurt, vriendelijk maar dapper, met een gecultiveerde geest en grote vaardigheden, wiens smaak overeenkomt met de mijne, die mijn plannen goedkeurt of aanpast. Hoe zou zo'n vriend de fouten van je arme broer kunnen herstellen! Ik ben te onstuimig in de uitvoering en te ongeduldig bij moeilijkheden. De eerste veertien jaar van mijn leven was ik een wilde, die alleen de reisboeken van oom Thomas las. Op die leeftijd ontmoette ik de beroemde dichters van ons eigen land; maar pas toen ik niet meer in staat was om de belangrijkste voordelen uit een dergelijke overtuiging te halen, voelde ik de noodzaak om mezelf vertrouwd te maken met andere talen dan die van mijn geboorteland. Ik ben nu achtentwintig jaar oud en in werkelijkheid ben ik analfabeet dan veel vijftienjarige schoolkinderen. Het is waar dat ik meer heb nagedacht en dat mijn mijmeringen breder en grootser zijn, maar ze hebben (zoals de schilders zeggen) *onderhoud* nodig; en ik heb grote behoefte aan een vriend die zo verstandig is om me niet te verachten omdat ik een romanticus ben en voldoende genegenheid voor me heeft om te proberen mijn gedachten te beheersen.

Welnu, deze klachten zijn zinloos; ik zal zeker geen vrienden vinden in de uitgestrekte oceaan, zelfs niet hier in Arcángel, tussen kooplieden en zeelieden. Maar sommige gevoelens, vreemd aan het vuil van de menselijke natuur, kloppen zelfs in deze ruwe borsten. Mijn luitenant, bijvoorbeeld, is een man met een geweldige moed en initiatief; hij is gek op glorie, of liever, om het in mijn eigen woorden te zeggen, op vooruitgang in zijn beroep. Hij is een Engelsman en te

midden van nationale en professionele vooroordelen, die niet verzacht zijn door opvoeding, behoudt hij enkele van de edelste kwaliteiten van menselijkheid. Ik ontmoette hem voor het eerst aan boord van een walvisvaarder; toen ik ontdekte dat hij werkloos was in deze stad, nam ik hem graag in dienst om me te helpen bij mijn zaken.

De kapitein is een persoon met een uitstekend karakter en onderscheidt zich op het schip door zijn vriendelijkheid en zachte discipline. Dit, samen met zijn welbekende integriteit en onverschrokkenheid, zorgde ervoor dat ik hem in dienst wilde nemen. Een jongeman die zijn beste jaren alleen heeft doorgebracht, opgevoed met zachtheid en vrouwelijkheid, heeft de basis van mijn karakter zo verfijnd dat ik een diepe afkeer van de gebruikelijke wreedheid aan boord van schepen niet kan overwinnen: ik heb nooit geloofd dat het nodig was, en toen ik hoorde van een zeeman die even bekend stond om de vriendelijkheid van zijn hart en het respect en de gehoorzaamheid die zijn bemanning hem toonde, voelde ik me bijzonder gelukkig dat ik op zijn diensten kon rekenen. Ik hoorde voor het eerst over hem op een nogal romantische manier, van een dame die hem het geluk van haar leven verschuldigd is. Dit is zijn verhaal in een notendop. Enkele jaren geleden werd hij verliefd op een jonge Russische vrouw met bescheiden middelen en nadat hij een aanzienlijke som aan prijzengeld had vergaard, stemde de vader van het meisje in met de verbintenissen. Hij zag zijn geliefde een keer voor de geplande ceremonie, maar ze was in tranen en, wierp zich aan zijn voeten, smeekte om zijn vergeving, op hetzelfde moment opbiechtend dat ze hield van een andere man, maar dat hij arm was en dat haar vader nooit zou instemmen met de vereniging. Mijn gulle vriend stelde de smeekbede gerust en toen hij de naam van haar minnaar hoorde, gaf hij zijn achtervolging onmiddellijk op. Hij had al een boerderij gekocht met zijn eigen geld, waar hij van plan was de rest van zijn leven door te brengen; maar hij gaf alles aan zijn rivaal, evenals de rest van het prijzengeld om aandelen te kopen, en vroeg vervolgens de vader van het meisje zelf om haar huwelijk met zijn minnaar goed te keuren. Maar de oude man weigerde categorisch, in de overtuiging dat zijn eer hem verplichtte om dit met mijn vriend te doen, die, toen hij zag dat de vader onbuigzaam was, zijn land verliet en pas terugkeerde toen hij hoorde dat zijn voormalige minnares volgens zijn wensen was getrouwd. "Wat een nobele man", zul je je afvragen. Dat is hij ook, maar hij is ook totaal ongeschoold: hij is zo stil als een Turk en gaat vergezeld van een soort onwetende onverschilligheid die, hoewel het zijn gedrag verbazingwekkender maakt, hem berooft van de belangstelling en sympathie die hem anders zouden worden toegekend.

Maar denk niet dat ik, omdat ik een beetje klaag, of omdat ik een troost kan bedenken voor mijn inspanningen die ik misschien nooit zal kennen, wankel in mijn resoluties. Ze zijn zo standvastig als het lot en mijn reis wordt alleen uitgesteld tot het klimaat het toelaat. Het is een verschrikkelijk strenge winter geweest, maar de lente is in aantocht en het is een opmerkelijk vroeg seizoen, dus misschien kan ik eerder dan gepland uitvaren. Ik zal niets overhaast doen: jullie

kennen me goed genoeg om erop te vertrouwen dat ik voorzichtig en attent zal zijn wanneer de veiligheid van anderen in mijn handen ligt.

Ik kan je niet beschrijven hoe ik me voel over het nabije vooruitzicht van mijn onderneming. Het is onmogelijk om je het wankel, half plezierige, half angstige gevoel over te brengen waarmee ik me voorbereid op mijn vertrek. Ik ga naar onontdekte gebieden, naar "het land van nevels en sneeuw", maar ik zal geen albatrossen doden, dus maak je geen zorgen over mijn veiligheid of als ik uitgeput en verdrietig als de "Oude Matroos" bij je terugkom. Je zult lachen om mijn hint, maar ik zal je een geheim verklappen. Ik heb mijn gehechtheid, mijn hartstochtelijke enthousiasme voor de gevaarlijke mysteries van de oceaan vaak toegeschreven aan deze voorstelling van de meest tot de verbeelding sprekende moderne dichter. Er is iets in mijn ziel dat ik niet begrijp. Ik ben praktisch een arbeider, nauwgezet, een arbeider die uitvoert met volharding en inspanning, maar daarbovenop is er een liefde voor het wonderbaarlijke, een geloof in het wonderbaarlijke, verweven in al mijn projecten, dat me wegleidt van de gewone paden van de mensen, zelfs naar de wilde zee en de onbekende gebieden die ik op het punt sta te verkennen.

Maar laten we terugkeren naar belangrijkere overwegingen. Zullen we elkaar weerzien, nadat we immense zeeën hebben overgestoken en zijn teruggekeerd via de zuidelijkste kaap van Afrika of Amerika? Ik durf niet te hopen op zo'n succes, maar ik kan het niet verdragen om naar de andere kant van het plaatje te kijken. Blijf me zo snel mogelijk schrijven: misschien ontvang ik je brieven op momenten dat ik ze het hardst nodig heb om de moed erin te houden. Ik hou heel veel van je. Denk liefdevol aan me als je niets meer van me hoort.

Je liefhebbende broer,

Robert Walton

Brief 3

Aan Mrs Saville, Engeland.

7 juli 17.

Mijn lieve zus,

Ik schrijf je in allerijl een paar regels om je te laten weten dat ik veilig ben en dat mijn reis voorspoedig verloopt. Deze brief zal Engeland bereiken op een koopvaardijship dat nu op de terugweg is uit Arkhangelsk; gelukkiger dan ik, die mijn geboorteland misschien vele jaren niet zal terugzien. Maar ik ben vol goede moed: mijn mannen zijn moedig en lijken vastbesloten, en zelfs de drijvende ijsplaten die ons voortdurend passeren en die de gevaren aangeven van het gebied waarnaar we oprukken, lijken hen niet te ontmoedigen. We hebben al een zeer hoge breedtegraad bereikt; maar we zitten midden in de zomer en hoewel het niet zo heet is als in Engeland, ademen de zuidenwinden, die ons snel naar de kusten duwen die ik zo graag wil bereiken, een regenererende warmte uit die ik niet had verwacht.

Tot nu toe zijn er geen noemenswaardige incidenten geweest. Een of twee harde windvlagen en een binnendringend water zijn ongelukken die ervaren zeilers nauwelijks vergeten te noteren, en ik zal heel blij zijn als ons tijdens onze reis niets ergers overkomt.

Vaarwel, mijn lieve Margaret. Wees ervan verzekerd dat ik, zowel voor mijzelf als voor jou, het gevaar niet overhaast tegemoet zal treden. Ik zal kalm, volhardend en voorzichtig zijn.

Maar succes *moet* mijn inspanningen bekronen. Waarom niet? Tot nu toe heb ik een veilige koers uitgestippeld over padenloze zeeën, met de sterren zelf als getuige en garantie voor mijn triomf. Waarom niet doorgaan met dit ongetemde maar gehoorzame element? Wat kan het vastberaden hart en de vastberaden wil van de mens stoppen?

Mijn hart zwelt op en loopt onwillekeurig over. Maar ik moet het afmaken. De hemel zegene mijn lieve zus!

R. W.

Brief 4

Aan Mrs. Saville, Engeland.

5 aug. 17.

We hebben zo'n vreemd ongeluk gehad dat ik het niet kan laten het op te schrijven, hoewel het zeer waarschijnlijk is dat ik niet hier zal zijn voordat deze papieren in uw handen vallen.

Afgelopen maandag (31 juli) werden we bijna omringd door ijs, dat de boot aan alle kanten insloot, waardoor er niet veel meer overbleef dan het zeeoppervlak waarin hij dreef. Onze situatie was enigszins gevaarlijk, vooral omdat we omringd waren door zeer dichte mist. Daarom stopten we, wachtend op een verandering in de atmosfeer en het klimaat.

Rond twee uur trok de mist op en keken we uit over uitgestrekte, onregelmatige ijsvlakten die zich in alle richtingen uitstrekten en waar geen einde aan leek te komen. Sommige van mijn metgezellen kreunden en mijn eigen geest begon te piekeren van angstige gedachten, toen een vreemd gezicht plotseling onze aandacht trok en onze aandacht afleidde van onze eigen situatie. We zagen een laag rijtuig, vastgemaakt aan een slee en getrokken door honden, noordwaarts passeren op een afstand van een halve mijl, een wezen in de vorm van een man, maar blijkbaar van gigantische omvang, zat op de slee en het leiden van de honden. We zagen de snelle voortgang van de reiziger door onze telescopen totdat hij verloren ging in de onregelmatigheden van het ijs in de verte.

Deze verschijning wekte onze onvoorwaardelijke verbazing. We dachten dat we enkele honderden kilometers van het continent verwijderd waren, maar deze verschijning leek erop te wijzen dat het in feite niet zo ver weg was als we hadden gedacht. Opgesloten door het ijs was het echter onmogelijk om zijn spoor, dat we met de grootste aandacht hadden geobserveerd, te volgen.

Ongeveer twee uur na deze gebeurtenis hoorden we de ijszee en nog voor het vallen van de avond brak het ijs en kwam onze boot vrij. We bleven echter roerloos liggen tot de ochtend, uit angst dat we ons in het donker zouden bevinden tussen die grote drijvende massa's die afbreken nadat het ijs breekt. Ik maakte van deze tijd gebruik om een paar uur uit te rusten.

s Ochtends bij zonsopgang ging ik echter het dek op en zag alle matrozen aan één kant van de boot bezig, blijkbaar met iemand op zee te praten. Het was in feite een slee, zoals we die eerder hadden gezien, die 's nachts op een groot stuk ijs naar ons toe was gedreven. Er was nog maar één hond in leven, maar binnenin zat een mens die de matrozen hadden overgehaald om aan boord te komen. Hij was niet,

zoals de andere reiziger leek te zijn, een wilde bewoner van een onbekend eiland, maar een Europeaan. Toen ik aan dek verscheen, zei de kapitein: "Dit is onze kapitein en hij zal je niet laten omkomen op open zee".

Toen hij me zag, sprak de vreemdeling me aan in het Engels, maar met een buitenlands accent. "Voordat u aan boord gaat", zei hij, "wilt u zo vriendelijk zijn mij uw bestemming te vertellen".

Je kunt je voorstellen hoe verbaasd ik was toen ik zo'n vraag hoorde stellen door een man die op de rand van de afgrond stond en voor wie ik zou hebben aangenomen dat mijn boot een hulpmiddel zou zijn dat ik niet zou hebben geruild voor de kostbaarste rijkdom die de aarde te bieden heeft. Ik antwoordde echter dat we op ontdekkingsreis naar de Noordpool waren.

Toen hij dit hoorde, leek hij tevreden en stemde in om aan boord te komen. Mijn hemel! Margaret, als je de man had gezien die op deze manier voor zijn eigen veiligheid capituleerde, zou je verbazing grenzeloos zijn geweest. Zijn ledematen waren bijna bevroren en zijn lichaam was vreselijk vermagerd van vermoeidheid en lijden. Ik had nog nooit een man in zo'n erbarmelijke toestand gezien. We probeerden hem de kajuit in te dragen, maar zodra hij buiten was, viel hij flauw. Dus brachten we hem terug aan dek en reanimeerden hem door hem een kleine hoeveelheid brandewijn te geven. Zodra hij tekenen van leven vertoonde, wikkelden we hem in dekens en legden hem bij de open haard in de kombuis. Hij herstelde geleidelijk en at een beetje soep, wat hem veel troost gaf.

Er gingen twee dagen voorbij voordat hij in staat was om te spreken en ik was vaak bang dat zijn lijden hem het vermogen om te begrijpen had ontnomen. Toen hij enigszins hersteld was, nam ik hem mee naar mijn eigen hut en verzorgde hem zoveel als mijn plicht toeliet. Ik heb nog nooit een interessanter schepsel gezien: zijn ogen hebben over het algemeen een wilde, zelfs gekke blik, maar er zijn momenten waarop, als iemand hem een daad van vriendelijkheid bewijst of hem de geringste dienst bewijst, zijn hele gezicht als het ware oplicht met een straal van welwillendheid en zachtaardigheid die ik nog nooit geëvenaard heb gezien. Maar over het algemeen is hij melancholiek en wanhopig, en soms knarst hij met zijn tanden, alsof hij ongeduldig is vanwege het gewicht van de zorgen die op hem drukken.

Toen mijn gast een beetje bijkwam, had ik grote moeite om de mannen weg te houden, die hem duizend vragen wilden stellen; maar ik wilde niet dat zijn lichaam en geest, waarvan het herstel duidelijk afhing van absolute rust, gekweld zouden worden door hun ijdele nieuwsgierigheid. De luitenant vroeg echter een keer waarom hij zo ver over het ijs was gekomen in zo'n vreemd voertuig.

Zijn gezicht kreeg meteen een blik van diepe droefheid en hij antwoordde: "Om iemand te zoeken die van me weggelopen is."

"En de man die je achtervolgde reisde dezelfde kant op?"

"Ja."

"Dan neem ik aan dat we hem gezien hebben, want de dag voordat jullie aankwamen zagen we honden een slee, met een man erin, over het ijs trekken."

Dit trok de aandacht van de vreemdeling en hij stelde hem een heleboel vragen over de route die de duivel, zoals hij hem noemde, had genomen. Kort daarna, toen hij alleen met mij was, zei hij: "Ik heb ongetwijfeld uw nieuwsgierigheid gewekt, net als die van deze goede mensen; maar u bent te bedachtzaam om vragen te stellen."

- Natuurlijk, het zou erg brutaal en onmenselijk van me zijn om je lastig te vallen met mijn vragen.

- En toch redde je me uit een vreemde en gevaarlijke situatie; je bracht me met vriendelijkheid weer tot leven.

Kort daarna vroeg hij me of ik dacht dat het gebroken ijs de andere slee had vernield. Ik antwoordde dat ik het niet met zekerheid kon zeggen, omdat het ijs pas rond middernacht brak en de reiziger voor die tijd een veilige plek had kunnen bereiken.

Vanaf dat moment bezielde een nieuwe levensgeest het ontbindende lichaam van de vreemdeling. Hij wilde dolgraag aan dek zijn om naar de slee te kijken die eerder was verschenen, maar ik haalde hem over om in zijn hut te blijven, omdat hij te zwak is om de harde atmosfeer te verdragen. Ik beloofde hem dat iemand hem in de gaten zou houden en hem onmiddellijk zou waarschuwen als er een nieuw object in zicht kwam.

Dit is mijn logboek van deze vreemde gebeurtenis tot nu toe. De vreemdeling is geleidelijk aan hersteld, maar hij is erg stil en lijkt geagiteerd als iemand anders dan ik zijn hut binnenkomt. Zijn manier van doen is echter zo verzoenend en beminlijk dat alle matrozen in hem geïnteresseerd zijn, hoewel ze nog maar weinig contact met hem hebben gehad. Van mijn kant begin ik van hem te houden als van een broer en zijn voortdurende en diepe verdriet vervult me met medeleven en medelijden. Hij moet in de bloei van zijn leven een nobel schepsel zijn geweest, dat zelfs nu in het wrak zo aantrekkelijk en beminlijk is.

Ik schreef in een van mijn brieven, lieve Margaret, dat ik geen vriend zou vinden in de enorme oceaan; toch heb ik een man gevonden die, voordat zijn geest door ellende gebroken was, een broer voor me zou zijn geweest.

Ik zal mijn dagboek over het onbekende met tussenpozen voortzetten, voor het geval ik nieuwe voorvallen te melden heb.

13 augustus 17.

Mijn genegenheid voor mijn gast neemt dagelijks toe. Hij wekt in verbazingwekkende mate mijn bewondering en medeleven op. Hoe kan ik zo'n nobel schepsel vernietigd zien worden door ellende zonder de meest schrijnende pijn te voelen? Hij is zo vriendelijk en toch zo wijs; zijn geest is zo gecultiveerd en als hij spreekt, hoewel zijn woorden met de grootste kunst gekozen zijn, vloeien ze met een ongeëvenaarde snelheid en welsprekendheid.

Hij is nu goed hersteld van zijn ziekte en is voortdurend aan dek, schijnbaar kijkend naar de slee voor de zijne. Maar hoewel hij ongelukkig is, gaat hij niet zo op in zijn eigen ongeluk dat hij zich niet interesseert voor de plannen van anderen. Hij heeft vaak met mij over mijn plannen gesproken, die ik hem zonder geheimzinnigheid heb verteld. Hij verdiepte zich aandachtig in al mijn argumenten voor mijn uiteindelijke succes en in elk klein detail van de maatregelen die ik had genomen om dat te verzekeren. Ik werd gemakkelijk meegesleept door het medeleven dat hij toonde door de taal van mijn hart te gebruiken, door de vurige hartstocht van mijn ziel te verwoorden en met alle hartstocht die mij verwarmde te zeggen hoe graag ik mijn fortuin, mijn bestaan, al mijn hoop zou opofferen voor de voortgang van mijn onderneming. Het leven of de dood van een man was maar een kleine prijs om de kennis te verwerven die ik zocht, om de elementaire vijanden van ons ras te beheersen en te verslaan. Terwijl ik sprak, verspreidde zich een sombere melancholie over het gezicht van mijn luisteraar. Eerst had ik het gevoel dat hij zijn emotie probeerde te onderdrukken; hij bracht zijn handen naar zijn ogen en mijn stem beefde en liet me in de steek toen ik de tranen snel tussen zijn vingers zag stromen; een kreun barstte uit zijn opgewonden borstkas. Ik pauzeerde even; eindelijk sprak hij met een schokkerig accent: "Jij ellendeling! Deel jij mijn waanzin? Heb jij ook uit de bedwelmende beker gedronken? Luister naar me, laat me je mijn verhaal vertellen en je zult de beker van je lippen gooien!

Deze woorden, zoals je je wel kunt voorstellen, wekten mijn nieuwsgierigheid enorm op; maar de uitbarsting van pijn die de vreemdeling had overmeesterd, overmeesterde zijn verzwakte krachten en vele uren van rust en een rustig gesprek waren nodig om zijn kalmte te herstellen.

Toen het geweld van zijn gevoelens eenmaal overwonnen was, leek hij zichzelf te verachten omdat hij een slaaf van de hartstocht was; en terwijl hij de donkere tirannie van de wanhoop onderdrukte, bracht hij me terug om persoonlijk over mezelf te praten. Hij vroeg me naar mijn vroege jaren. Het verhaal was snel verteld, maar gaf aanleiding tot verschillende gedachtespinsels. Ik sprak over mijn verlangen naar een vriend, over mijn verlangen naar een meer intieme sympathie met een metgezel in de geest die mij nooit was geschonken, en ik sprak mijn

overtuiging uit dat een man kon bogen op weinig geluk als hij deze zegen niet genoot.

"Ik ben het met je eens," antwoordde de vreemdeling, "we zijn ouderwetse wezens, maar half zo, als iemand wijzer, beter, dierbaarder dan onszelf - zo'n vriend zou moeten zijn - niet zijn hulp verleent om onze zwakke en onvolmaakte naturen te vervolmaken. Ik had ooit een vriend, de edelste van alle mensen, en daarom heb ik het recht om vriendschap met respect te beoordelen. Jij hebt hoop en de wereld voor je en geen reden om te wanhopen. Maar ik... ik heb alles verloren en ik kan geen nieuw leven beginnen. Terwijl hij dit zei, veranderde zijn gezicht in een gezicht met een kalm en sereen verdriet dat me tot in het diepst van mijn hart raakte. Maar hij zweeg en trok zich onmiddellijk terug in zijn hut.

Zelfs met zijn gebroken geest kan niemand de schoonheid van de natuur dieper voelen dan hij. De sterrenhemel, de zee en alle vergezichten van deze prachtige streken lijken nog steeds de kracht te hebben om zijn ziel van de aarde op te tillen. Zo'n man heeft een dubbel bestaan: hij kan lijden onder ellende en overweldigd worden door teleurstelling, maar als hij zich in zichzelf heeft teruggetrokken, zal hij zijn als een hemelse geest die een aureool om zich heen heeft, binnen wiens cirkel pijn noch waanzin zich durven wagen. Zal mijn enthousiasme voor deze goddelijke zwerver je doen glimlachen? Dat zou je niet doen als je hem zag. Je bent opgevoed en verfinjd door boeken en de terugtrekking van de wereld, en dus ben je enigszins veeleisend; maar dat maakt je alleen maar beter in staat om de buitengewone verdiensten van deze wonderbaarlijke man te waarderen. Ik heb wel eens geprobeerd te ontdekken welke kwaliteit hem zo immens onderscheidt van alle andere mensen die ik heb gekend. Ik denk dat het intuïtief onderscheidingsvermogen is, een snel maar onfeilbaar oordeel, een begrip van de oorzaken van dingen dat ongeëvenaard is in zijn helderheid en precisie; hieraan wordt toegevoegd gemak van expressie en een stem waarvan de verschillende intonaties muziek voor de ziel zijn.

19 augustus 17.

Gisteren zei de vreemdeling tegen me: "Kapitein Walton, u kunt gemakkelijk begrijpen dat ik zonder weerga grote tegenslagen heb gekend. Op een bepaald moment had ik besloten dat de herinnering aan deze kwaden met mij zou sterven, maar u hebt me overgehaald om van gedachten te veranderen. Jij zoekt kennis en wijsheid, net als ik in mijn tijd; en ik hoop vurig dat de bevrediging van jouw verlangens geen adder zal zijn die je bijt, zoals de mijne deed. Ik weet niet of het verslag van mijn tegenslagen jullie van enig nut zal zijn; maar als ik bedenken dat jullie hetzelfde pad volgen en je blootstellen aan dezelfde gevaren die mij hebben gemaakt tot wat ik ben, dan stel ik me voor dat jullie een passende moraal uit mijn verslag kunnen halen, een moraal die jullie kan leiden als jullie slagen in jullie onderneming en jullie kan troosten als jullie falen. Bereid je voor op gebeurtenissen die algemeen als wonderbaarlijk worden beschouwd. Als we in de